

Бо фармони Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 19 апрели соли 2019, № 1242
тасдиқ шудааст.

БАРНОМАИ ИСЛОҲОТИ СУДӢ-ҲУҚУҚӢ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН БАРОИ СОЛҲОИ 2019- 2021

Барномаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2019-2021 (минбаъд - Барнома) идомаи барномаҳои пешинаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Тоҷикистон мебошад, ки ба паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон" аз 26 декабри соли 2018 асос ёфта, амалсозии тадбирҳои заруриро чӣ хати боз ҳам таҳким бахшидани ҳокимияти судӣ ва тақмили қонунгузорӣ доир ба фаъолияти судҳо, хадамоти иҷро, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ пешбинӣ менамояд.

1. Мақсад ва вазифаҳо

1. Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳокимияти судиро шохаи мустақили ҳокимияти давлатӣ муайян намудааст, ки дар таъмини адолати иҷтимоӣ, таҳкими қонуният ва рушди ҷомеаи демократию ҳуқуқбунёд, ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои инсону шаҳрванд нақши муҳим дорад. Бо дар назар доштани пешрафти ҷомеа ва ба миён омадани муносибатҳои нави ҷамъиятӣ, таъмини адолати судӣ мутобиқ ба стандартҳои байналмилалӣ ва меъёрҳои санадҳои ҳуқуқии миллӣ, таҳкими кафолати ҳифзи судии ҳуқуқу озодиҳои

инсон ва шахрванд ислохоти судӣ-ҳуқуқӣ дар кишвар идома дода мешавад.

2. Мақсад ва вазифаҳои Барнома аз тақмили сохтор ва таҳкими фаъолияти судҳо ҷиҳати ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шахрванд, манфиати давлат, ташкилотҳо, қонуниятҳои адолат, назорати иҷроӣ саривақтии санадҳои судӣ, баланд бардоштани сифат ва самаранокии кори судҳо, беҳтар намудани вазъи иҷтимоии судьяҳо ва кормандони дастгоҳи судҳо, инчунин тақмили қонунгузорӣ дар ин самт иборат мебошад.

2. Тақмили қонунгузорӣ

3. Ҷиҳати муайян кардани тартиби дар Суди конститусионӣ баррасӣ намудани лоиҳаи тағйиру иловаҳо ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, лоиҳаи қонунҳо ва дигар масъалаҳои ба раёйпурсии умумихалқӣ пешниҳодшаванда ба Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Суди конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон" ворид намудани тағйиру иловаҳо зарур аст.

4. Омӯзиши қонунгузории баъзе аз кишварҳои хориҷӣ нишон дод, ки баррасии парвандаҳои ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ нисбати соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони ҳуқуқӣ вобаста ба амалигардонии фаъолияти соҳибкорӣ ва дигар фаъолияти иқтисодӣ ба тобеияти судҳои иқтисодӣ мансуб доништа шудааст. Бо дар назар доштани он ки судҳои иқтисодӣ парвандаҳои иқтисодиро бо иштироки соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони ҳуқуқӣ баррасӣ менамоянд, мувофиқи мақсад аст, ки масъалаи ба тобеияти идоравии судҳои иқтисодӣ мансуб доништани парвандаҳои ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ нисбати соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони ҳуқуқӣ мавриди таҳлил қарор дода шавад.

5. Бо мақсади иҷрои саривақтии санадҳои судӣ ва санадҳои мақомоти дигар, бартараф намудани норасоиву муҳолифатҳо дар қонунгузори танзимкунандаи истеҳсолоти иҷро, тақмили тартиби иҷрои маҷбурии санадҳои иҷро, аз ҷумла бо дар назар доштани хусусияти амалҳои иҷро ва ҳалли дигар масъалаҳои соҳа, зарур аст, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи истеҳсолоти иҷро" дар таҳрири нав таҳия ва қабул карда шавад.

6. Ҷиҳати таъмини баррасии одилона ва ҳолисонаи парвандаҳои ҷиноятӣ, таъмини ёрии ҳуқуқии таҳассусӣ ба дастгиршуда, гумонбаршуда, айбдоршаванда ва судшаванда, тақмили асосҳои қонунии додани иҷозат барои татбиқ намудани чораи пешгирӣ дар намуди ба ҳабс гирифтани ва тақмили меъёрҳои дигари мурофиавӣ ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақсад мувофиқ мебошад.

7. Принсипи конститусионии ошкоро будани муҳокимаи судӣ, дастрасии ҷомеа ба фаъолияти судҳо кафолати муҳокимаи одилонаи судӣ ва яке аз воситаҳои таҳкими боварии ҷомеа нисбат ба ҳокимияти судӣ буда, иҷрои вазифаҳои мурофиаи судиро барои таҳкими қонуният ва тартиботи ҳуқуқӣ, пешгирии содиршавии ҷиноят, эҳтиром ба қонун ва ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шахрванд таъмин менамояд. Дар ин раванд, дастрасӣ ба иттилоот оид ба фаъолияти судҳо аҳамияти муҳим дорад. Бинобар ин, зарурати таҳия ва қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи таъмини дастрасӣ ба иттилоот оид ба фаъолияти судҳо", беҳдошти кори сомонаҳои судӣ, тақсимооти электронии парвандаҳои судӣ ва тақмили қонунгузорӣ вобаста ба самтҳои дигари фаъолияти мақомоти судӣ ба миён омадааст.

8. Бо мақсади таъмини мутобиқати қонунгузорию ҷиноятӣ бо санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ, таҷдиди назар кардани ҷазои ҷиноятӣ дар намуди маҳрум сохтан аз озодӣ барои кирдорҳои алоҳидаи ҷиноятӣ, ғайриҷиноятгардонии баъзе кирдорҳои ҷиноятӣ дараҷаи хавфнокӣро паст ва умуман ҷиҳати тақмили қонунгузорию ҷиноятӣ тезонидани таҳияи Кодекси ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав зарур мебошад.

9. Ҷиҳати таҳкими ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, манфиати давлат, ташкилотҳо, баҳусус ҳуқуқи молумулкии онҳо, мутобиқ сохтани меъёрҳои соҳа ба санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ ва дигар санадҳои ҳуқуқи миллӣ, инчунин бо дар назар доштани танзими муносибатҳои нави ҷамъиятӣ, таҳия ва қабули Кодекси гражданию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав мувофиқи мақсад мебошад.

10. Таъмини ҳуқуқи шаҳрвандон ба манзил, тақмили меъёрҳои ҳуқуқи соҳа, мутобиқ кардани онҳо бо дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, инчунин танзими муносибатҳои нави ҷамъиятӣ оид ба манзил ва иҷрои саривақтии санадҳои судӣ вобаста ба баҳсҳои манзил тақозо менамоянд, ки Кодекси манзили Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав қабул карда шавад.

3. Тақмили сохтор ва беҳдошти шароити моддию техникии судҳо, вазъи иҷтимоии судьяҳо ва кормандони судҳо

11. Кори судья ба масъулияти баланд ва сарбории зиёди ҷисмониву ақлонӣ вобаста аст. Ба зами ин, сол ба сол шумораи парвандаҳои судӣ ба таври назаррас меафзояд. Бинобар ин, ҷиҳати баланд бардоштани самаранокии кори

судяҳо, беҳтар гардонидани сифати баамалбарории адолати судӣ, дар муҳлати муқарраргардида баррасӣ кардани парванда ва мурочиатҳо ба мақсад мувофиқ аст, ки масъалаи ҷорӣ намудани мансаби ёрдамчии судьяи Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодӣ дар доираи маблағҳои мавҷуда ва воҳидҳои кории амалкунанда мавриди омӯзиш қарор дода шавад.

12. Нақши кормандони мақомоти судӣ дар баамалбарории адолати судӣ муҳим мебошад. Аз ин рӯ, пайваста такмил додани дониши касбии кормандони мақомоти номбурда мувофиқи мақсад мебошад. Дар ин замина Суди конституционӣ, Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисоди ро зарур аст, ки ҷиҳати ба такмили ихтисос фаро гирифтани кормандони мақомоти мазкур чораҳо андешанд.

13. Ҷиҳати пайваста баланд бардоштани дониш, маҳорати касбӣ, масъулият ва одоби судяҳо, беҳдошти раванди бозомӯзии касбӣ ва бо дар назар доштани тағйирот дар низоми таҳсилоти олии касбӣ, зарур аст, ки мақоми Маркази таълимии судяҳо баланд бардошта шавад.

14. Бо мақсади таъмини принципи баробарии ҳама дар назди қонун, баррасии саривақтии шикоятҳои кассатсионӣ ва назоратӣ оид ба санадҳои судии судҳои шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ мувофиқи мақсад аст, ки масъалаи таъсиси судҳои минтақавӣ мавриди омӯзиш қарор дода шавад.

4. Муқаррароти хотимавӣ

15. Ҷиҳати ҳалли масъалаҳои дар боло зикргардида нақшаи чорабинӣҳо оид ба иҷрои Барномаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2019-2021 замима мегардад.

Замима
ба Барномаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ
дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
барои солҳои 2019-2021

Нақшаи
чорабиниҳо оид ба иҷрои Барномаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2019-2021

р/т	Номгӯи чорабиниҳо	Мухлат	Иҷрокунанда
1.	Ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни конституцсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Суди конституцсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон" вобаста ба тартиби баррасии лоиҳаи тағйиру иловаҳои ба Конституцсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, лоиҳаи қонунҳо ва дағар масъалаҳои ба раъйпурсии умумихалқӣ пешниҳодшаванда, инчунин танзими дигар масъалаҳои Суди конституцсионӣ	Соли 2020	Суди конституцсионӣ Вазорати адлия
2.	Омӯзиши масъалаҳои ба тобеияти судҳои иқтисодӣ мансуб донистани баррасии парвандаҳои ҳуқуқвайронкунии маъмури нисбати соҳибқорони инфиродӣ ва шахсони ҳуқуқӣ, инчунин танзими дигар масъалаҳои мувофиқи иқтисодӣ	Соли 2020	Суди Олии иқтисодӣ Суди Олӣ Прокуратураи генералӣ Вазорати адлия

3.	Таҳия ва қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи истеҳсолоти иҷро" дар таҳрири нав бо мақсади иҷрои саривақтии санадҳои судӣ ва бартараф намудани норасоиву муҳолифатҳо дар қонунгузорӣ, такмили тартиби иҷрои маҷбурии санадҳои иҷро, инчунин танзими дигар масъалаҳои соҳа	Соли 2020	Хадамоти иҷро Суди Олӣ Суди Олии иқтисодӣ Прокуратураи генералӣ Вазорати адлия
4.	Омӯзиши масъалаи ҷори намудани мансаби ёрдамчии судьяи Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодӣ дар доираи маблағҳои мавҷуда ва воҳидҳои қорӣ амалкунанда бо мақсади баланд бардоштани самаранокии қори судҳо, беҳдошти сифати санадҳои судӣ	Солҳои 2020-2021	Суди Олӣ Суди Олии иқтисодӣ Вазорати молия Агентии хизмати давлатӣ
5.	Ҷиҳати баланд бардоштани донишҳои назариявӣ ва амалӣ ба бозомӯзӣ фаро гирифтани қорамандони Суди конституционӣ ва Суди Олии иқтисодӣ	Солҳои 2019-2021	Суди конституционӣ Суди Олӣ Суди Олии иқтисодӣ Агентии хизмати давлатӣ
6.	Такмили Кодекси муҳофизатии ҷиноятӣ вобаста ба татбиқи ҷораи пешгирӣ дар намуди ба ҳабс гирифтани ва танзими масъалаҳои дигари муҳофизатӣ	Солҳои 2020-2021	Суди Олӣ Прокуратураи генералӣ Вазорати қорҳои дохилӣ

7.	Таҳия ва қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи таъмини дастрасӣ ба иттилоот оид ба ғаёолияти судҳо" бо мақсади сари вақт ба ҷомеа расонидани иттилоот аз кори судҳо, таҳкими боварии мардум ба ҳокимияти судӣ, инчунин беҳдошти кори сомонаҳои судӣ, тақсимои электронии парвандаҳои судӣ ва тақмили қонунгузорӣ вобаста ба самтҳои дигари ғаёолияти мақомоти судӣ	Солҳои 2020-2021	Суди Олӣ Суди конституционӣ Суди Олии иқтисодӣ Вазорати адлия Маркази миллии қонунгузорӣ
8.	Ҷиҳати беҳдошти дониш, маҳорати касбӣ, масъулият ва одоби судьяҳо, раванди бозомӯзии ихтисосӣ ва бо дар назар доштани тағйирот дар низоми таҳсилоти олии касбӣ баланд бардоштани мақоми Маркази таълимии судьяҳо	Солҳои 2020-2021	Суди Олӣ Суди конституционӣ Суди Олии иқтисодӣ Вазорати адлия Агентии хизмати давлатӣ Вазорати маориф ва илм
9.	Таҳия ва қабули Кодекси ҷиноятӣ дар таҳрири нав бо мақсади таҷдиди назар кардани ҷазои ҷиноятӣ дар намуди маҳрум сохтан аз озодӣ ва ғайриҷиноигардонии баъзе кирдорҳои ҷиноятӣ дараҷаи хавфнокиашон паст, инчунин мутобиқ намудани меъёрҳои қонунгузори ҷиноятӣ ба санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ ва санадҳои ҳуқуқи миллии	Солҳои 2019-2021	Гурӯҳи корӣ Суди Олӣ Прокуратураи генералӣ Вазорати адлия Маркази миллии қонунгузорӣ Донишгоҳи миллии

10.	Таҳия ва қабули Кодекси граждани дар таҳрири нав бо мақсади ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсонӣ шаҳрванд, манфиати давлат, ташкилотҳо, бахусус ҳуқуқи молумулкии онҳо, беҳдошти сифати парвандаҳои граждани ва санадҳои иҷро, мутобиқ сохтани меъёрҳои соҳа бо санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ ва дигар санадҳои ҳуқуқии миллий, инчунин бо дар назар доштани танзими муносибатҳои нави ҷамъиятӣ	Солҳои 2019-2021	Гуруҳи корӣ Суди Олӣ Суди Олии иқтисодӣ Прокуратураи генералӣ Вазорати адлия Маркази миллии қонунгузорӣ Донишгоҳи миллий
11.	Омухтани масъалаи таъсиси судҳои минтақавӣ бо мақсади беҳдошти сифати санадҳои судӣ ва таъмини принсипи баробарии ҳама дар назди қонун, баррасии шикоятҳои кассатсионӣ ва назоратӣ оид ба санадҳои судии судҳои шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ	Солҳои 2019-2021	Суди Олӣ Суди Олии иқтисодӣ Прокуратураи генералӣ Вазорати адлия Маркази миллии қонунгузорӣ
12.	Таҳия ва қабули Кодекси манзил дар таҳрири нав бо мақсади таъмини ҳуқуқҳои шаҳрвандон ба манзил, такмил ва мутобиқ кардани меъёрҳои қонунгузори соҳа бо санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ ва дигар санадҳои ҳуқуқии миллий, инчунин танзими муносибатҳои нави ҷамъиятӣ оид ба манзил ва беҳдошти иҷроӣ санадҳои судӣ вобаста ба баҳсҳои манзил	Солҳои 2019-2021	Гуруҳи корӣ Суди Олӣ Прокуратураи генералӣ Вазорати адлия Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезӣ КВД "Ҳочағииманзили ву коммуналӣ"

